

Πρόγραμμα Ελληνομάθειας (2021-2022)

Το Πρόγραμμα Ελληνομάθειας (ΠΕ) διεξήχθη για πέμπτη φορά τη σχολική χρονιά 2021-2022 σε παγκύπρια βάση σε όλα τα δημόσια δημοτικά σχολεία. Το ΠΕ αποσκοπεί: α) στην αξιολόγηση του επιπέδου ελληνομάθειας των μαθητών/μαθητριών που δεν έχουν την Ελληνική ως μητρική γλώσσα, έτσι ώστε αυτοί/αυτές να ενταχθούν σε στοχευμένα προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, που να ανταποκρίνονται στο επίπεδο ελληνομάθειας και τις ανάγκες τους (αρχική αξιολόγηση) και β) στην αξιολόγηση του επιπέδου ελληνομάθειας των μαθητών/μαθητριών οι οποίοι/οποίες ολοκληρώνουν τη φοίτησή τους στα προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, έτσι ώστε να καταγράφεται η πρόοδός τους, όπως και η αποτελεσματικότητα των εν λόγω προγραμμάτων (τελική αξιολόγηση).

Η αξιολόγηση έγινε με τα διαγνωστικά δοκίμια «Μιλιάς Ελληνικά Ι», που στηρίζονται στην κλίμακα αξιολόγησης του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς (ΚΕΠΑ) για τις γλώσσες. Η χορήγηση των δοκιμίων έγινε από εξωτερικούς/εξωτερικές χορηγητές/χορηγήτριες κατά την περίοδο Φεβρουαρίου-Απριλίου 2022. Επιπρόσθετα, οι χορηγητές/χορηγήτριες συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο που αποσκοπούσε στο να συλλέξει δεδομένα σχετικά με τον χρόνο και τις συνθήκες χορήγησης, καθώς και τις δυσκολίες που πιθανόν να αντιμετώπισαν οι μαθητές/μαθήτριες κατά τη συμπλήρωση των δύο δοκιμίων. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων υιοθέτησε μεθόδους περιγραφικής στατιστικής και μοντέλα λογιστικής παλινδρόμησης. Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό SPSS.

Σύμφωνα με τη μηχανογράφηση των στοιχείων του μαθητικού πληθυσμού, από τις σχολικές μονάδες στην Ενιαία Βάση Δεδομένων του ΚΕΕΑ, στην αρχική αξιολόγηση έπρεπε να συμμετάσχουν συνολικά 2037 μαθητές/μαθήτριες και στην τελική αξιολόγηση 1993. Στους αριθμούς αυτούς συμπεριλαμβάνονται και οι μαθητές/μαθήτριες που δεν ολοκλήρωσαν την αρχική και τελική αξιολόγηση την προηγούμενη σχολική χρονιά (2020-2021) λόγω της πανδημίας.

Τελικά στην αρχική αξιολόγηση συμμετείχαν συνολικά 1844 από τους/τις 2037 (90,5%) μαθητές/μαθήτριες. Τα αποτελέσματα της αρχικής αξιολόγησης κατέδειξαν ότι η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών (91,1%) διαγνώστηκαν με επίπεδο ελληνομάθειας χαμηλότερο του Β1. Επομένως, αυτοί/αυτές οι μαθητές/μαθήτριες πρέπει να ενταχθούν σε πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας κατά την επόμενη σχολική χρονιά (2022-2023). Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως ένα πολύ μικρό ποσοστό, το 8,9% των μαθητών/μαθητριών, διαγνώστηκε με επίπεδο ελληνομάθειας Β1. Παρόμοιο ποσοστό (8,4%) επίτευξης του Β1 στην αρχική αξιολόγηση είχε εντοπιστεί και τη χρονιά 2018-2019. Στα διαχρονικά αποτελέσματα του ΠΕ, το ποσοστό επίτευξης του Β1 στην αρχική αξιολόγηση κυμαίνεται από 8,4% ως 16,6%, με εξαίρεση τη χρονιά 2019-2020 όταν διακόπηκε το Πρόγραμμα και μόνο 3,3% των παιδιών εντοπίστηκαν να έχουν πετύχει το επίπεδο Β1 στην αρχική αξιολόγηση.

Στην τελική αξιολόγηση συμμετείχαν 1696 μαθητές/μαθήτριες από τους/τις 1993 (85,1%). Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι μόνο το 36,8% των μαθητών/μαθητριών, οι οποίοι/οποίες ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, κατέκτησαν το επίπεδο ελληνομάθειας Β1. Στα διαχρονικά αποτελέσματα του ΠΕ, το ποσοστό επίτευξης του Β1 στην τελική αξιολόγηση κυμαίνεται από 36,8% ως 55,2%. Συνεπώς, το φετινό ποσοστό είναι χαμηλότερο σε σχέση με τις προηγούμενες σχολικές χρονιές και αξίζει περαιτέρω διερεύνησης, για να εξακριβωθεί αν σχετίζεται με την πανδημία ή με την ενισχυτική διδασκαλία.

Τέλος, στην τελική αξιολόγηση τη φετινή σχολική χρονιά, το 26,1% των μαθητών/μαθητριών βρέθηκε να κατέχει επίπεδο ελληνομάθειας Α1 και ένα ποσοστό 37,1% επίπεδο ελληνομάθειας Α2.

Στο πλαίσιο του ΠΕ διερευνήθηκε επιπλέον η συσχέτιση διαφόρων μεταβλητών που πιθανόν να σχετίζονται με την επιτυχή κατάκτηση του επιπέδου Β1 για τους/τις μαθητές/μαθήτριες οι οποίοι/οποίες ολοκληρώνουν το πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας. Οι μεταβλητές χωρίστηκαν σε δύο γενικές κατηγορίες: (α) «προσωπικά/οικογενειακά χαρακτηριστικά» μαθητή/μαθήτριας (φύλο, τόπος γέννησης, ελληνόφωνοι γονείς/κηδεμόνες) και (β) «εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά» (τάξη φοίτησης και συνολικά έτη συμμετοχής σε πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας). Οι συσχετίσεις (crosstabs) κατέδειξαν στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα παιδιά που κατέκτησαν το επίπεδο ελληνομάθειας Β1 και στα παιδιά με χαμηλότερο επίπεδο ελληνομάθειας, στις μεταβλητές «φύλο», «τόπος γέννησης», «ελληνόφωνοι γονείς/κηδεμόνες» και «τάξη φοίτησης».

Για περαιτέρω ανάλυση των δεδομένων υιοθετήθηκαν συμβατικά μοντέλα λογιστικής παλινδρόμησης (logistic regression) για την επιλογή εκείνων των μεταβλητών με τη στατιστικά «σημαντικότερη» επίδραση στην επιτυχή κατάκτηση του επιπέδου Β1. Συνολικά, τέσσερις μεταβλητές παρουσίασαν στατιστικά σημαντική συμβολή στην πρόβλεψη της επιτυχούς κατάκτησης του επιπέδου Β1. Συγκεκριμένα, στις μεταβλητές από την κατηγορία «προσωπικά/οικογενειακά χαρακτηριστικά» το φύλο (τα κορίτσια) και οι μαθητές/μαθήτριες που γεννήθηκαν στην Κύπρο, έχουν περισσότερες πιθανότητες να κατακτήσουν το επίπεδο Β1. Περαιτέρω, στις μεταβλητές στην κατηγορία «εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά», οι μαθητές/μαθήτριες οι οποίοι/οποίες φοιτούν σε μικρότερες τάξεις (Β', Γ' και Δ') έχουν λιγότερες πιθανότητες να κατακτήσουν το επίπεδο Β1, ενώ οι μαθητές/μαθήτριες οι οποίοι/οποίες ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας στο πρώτο έτος, έχουν την ίδια πιθανότητα να κατακτήσουν το επίπεδο Β1 (45% λιγότερες πιθανότητες), με τους/τις μαθητές/μαθήτριες οι οποίοι/οποίες βρίσκονται στο 2ο έτος ενισχυτικής διδασκαλίας.

Επιχειρήθηκε, επιπρόσθετα, σύγκριση του επιπέδου ελληνομάθειας των μαθητών/μαθητριών οι οποίοι/οποίες συμμετείχαν στην τελική αξιολόγηση και για τους/τις οποίους/οποίες υπάρχουν δεδομένα σχετικά με το επίπεδο ελληνομάθειάς τους, προτού ενταχθούν στο πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας (αρχική αξιολόγηση). Για τη φετινή σχολική χρονιά οι συγκρίσεις αφορούσαν μαθητές/μαθήτριες όλων των τάξεων, καθώς το ΠΕ διεξάγεται τα τελευταία πέντε χρόνια. Από τους/τις 1696 μαθητές/μαθήτριες οι οποίοι/ες συμμετείχαν φέτος στην τελική αξιολόγηση, μόνο για τους/τις 1492 (88,0%) ήταν εφικτή η σύγκριση μεταξύ αρχικής και τελικής αξιολόγησης. Με βάση τα αποτελέσματα, από τη σύγκριση της αρχικής αξιολόγησης του έτους 2017-2018 με την τελική αξιολόγηση του έτους 2021-2022, 33 μαθητές/μαθήτριες (82,5%) ολοκλήρωσαν με επιτυχία το πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας, αφού βρέθηκαν να έχουν κατακτήσει το επίπεδο ελληνομάθειας Β1. Από τα παιδιά που συμμετείχαν στην αρχική αξιολόγηση το έτος 2018-2019, 65 παιδιά (63,7%) κατέκτησαν το επίπεδο ελληνομάθειας Β1, ενώ από τα παιδιά που συμμετείχαν στην αρχική αξιολόγηση το έτος 2019-2020, 249 παιδιά (47,1%) κατέκτησαν το επίπεδο Β1. Από τα παιδιά που συμμετείχαν στην αρχική αξιολόγηση το έτος 2020-2021, μόνο 233 παιδιά (28,4%) κατέκτησαν το επίπεδο Β1.

Τέλος, για την αξιολόγηση των συνθηκών χορήγησης των δοκιμίων στα παιδιά, συμπληρώθηκαν 444 ερωτηματολόγια από τους/τις χορηγητές/χορηγήτριες. Οι χορηγητές/χορηγήτριες ανέφεραν ότι δεν προέκυψαν ιδιαίτερες δυσκολίες ή προβλήματα κατά τη διάρκεια της χορήγησης των δοκιμίων στα παιδιά και πως ο χρόνος που δόθηκε για τη συμπλήρωση των δοκιμίων κρίθηκε ως ικανοποιητικός.

Τα πιο πάνω αποτελέσματα και ενδεχόμενες συνεπαγωγές συζητούνται αναλυτικά στην παρούσα Έκθεση.